

La mort de la parella i l'estrès econòmic s'associen amb l'Alzheimer i amb canvis a l'estructura cerebral

- Aquesta recerca suggereix que determinats esdeveniments vitals estressants afecten la salut cerebral, amb un impacte diferent segons el gènere i el nivell educatiu
- L'estudi, publicat a la revista *Neurology*, va comptar amb la participació de 1200 persones de la cohort longitudinal ALFA del Barcelonaβeta Brain Research Center (BBRC), amb l'impuls de la Fundació "la Caixa".

Barcelona, 3 de juliol de 2025 - Els esdeveniments vitals estressants poden tenir un impacte negatiu en la salut cerebral. En concret, el dol per la pèrdua de la parella es relaciona amb alteracions en processos biològics vinculats a l'Alzheimer, mentre que l'atur i les pèrdues econòmiques s'associen amb alteracions estructurals al cervell. Aquestes són les conclusions principals d'un estudi fruit d'una col·laboració entre l'Institut de Salut Global de Barcelona (ISGlobal), centre impulsat per la Fundació "la Caixa", i el Barcelonaβeta Brain Research Center (BBRC), centre de recerca de la Fundació Pasqual Maragall. Els resultats, que destaquen diferències en la resposta cerebral als esdeveniments estressants segons el gènere i el nivell educatiu, han estat [publicats a la revista *Neurology*](#).

L'estudi, liderat per [Eider Arenaza-Urquijo](#), investigadora d'ISGlobal, va comptar amb la participació de **1.200 persones** de la cohort ALFA (*ALzheimer's and FAMilies*), del BBRC, impulsada per la Fundació "la Caixa". Es tracta de persones sense deteriorament cognitiu, la majoria amb un historial familiar d'Alzheimer. *"Mitjançant ressonància magnètica vam estudiar els canvis en el volum de la matèria grisa cerebral, a més d'analitzar biomarcadors de l'Alzheimer en el líquid cefalorraquidi, com la proteïna beta amiloide"*, explica [Eleni Palpatzis](#), investigadora predoctoral d'ISGlobal i primera autora de l'estudi.

L'impacte del dol i l'economia en el cervell

En la malaltia d'Alzheimer, els canvis al cervell —com ara l'alteració en els nivells de certes proteïnes— poden produir-se anys abans de l'aparició dels primers símptomes. Per exemple, s'observa una **proporció més baixa de beta amiloide 42/40**, un indicador que compara les concentracions de dues formes de la proteïna. Com que la beta amiloide 42 és la més propensa a agregar-se al cervell, una disminució d'aquesta relació al líquid cefalorraquidi sol reflectir una major deposició de beta amiloide en el teixit cerebral i, per tant, es considera **un indicador precoç d'Alzheimer**. També es **detecten nivells més alts de tau fosforilada**, que

produeix dany neuronal, i de **neurogranina**, que augmenta quan es perden connexions entre neurones.

La mort de la parella sentimental s'associa amb **alteracions en aquests biomarcadors**; una proporció més baixa de beta amiloide 42/40, efecte que va ser més pronunciat **en homes**, i nivells més alts de tau fosforilada i neurogranina, efectes que van ser més marcats **en dones**. Tots aquests canvis van ser més accentuats **en persones amb un nivell educatiu més baix**.

D'altra banda, **l'atur i les pèrdues econòmiques es van relacionar amb una reducció del volum de la matèria grisa** en regions cerebrals clau per a la regulació emocional i cognitiva. Aquests efectes també van mostrar diferències segons el gènere: en el cas de l'atur, va afectar més el cervell dels homes; mentre que les pèrdues econòmiques van tenir un impacte estructural més gran al cervell de les dones.

El paper de la desigualtat a l'Alzheimer

Un estudi anterior del mateix grup ja havia mostrat que [l'exposició a esdeveniments vitals estressants en l'edat mitjana pot augmentar la vulnerabilitat a la malaltia d'Alzheimer](#). Tanmateix, la prevalença i l'impacte dels esdeveniments vitals estressants varia en funció d'alguns determinants socials, com poden ser el gènere i l'educació; **les dones i les persones amb un nivell educatiu més baix pateixen més esdeveniments vitals estressants**, i és també en aquests grups on la prevalença d'Alzheimer és més alta. La recerca va mostrar que diferents situacions estressants afecten homes i dones de manera diferent.

*"Els homes semblen més negativament afectats per la pèrdua de la parella (afectant particularment les proteïnes relacionades amb l'amiloide) i l'atur (mostrant reducció de matèria grisa). Això pot deure's al fet que **els homes solen tenir menys relacions properes**, cosa que fa que la pèrdua d'una parella sigui més aïllant, i **perquè l'atur pot comportar un major estigma social per als homes**", explica [Eider Arenaza-Urquijo](#), investigadora d'ISGlobal i autora sènior de l'estudi.*

*"D'altra banda, les dones semblen més vulnerables a les dificultats financeres (afectant el volum de matèria grisa). Això podria estar relacionat amb el fet que històricament **les dones han tingut menys seguretat financera** i amb el fet que elles **solen reportar nivells més alts de preocupació econòmica**, cosa que repercuteix negativament en el seu benestar mental general", afegeix la investigadora.*

Referència bibliogràfica

Palpatzis E, Akinci M, Garcia-Prat M, Blennow K, Zetterberg H, Quijano-Rubio C, Kollmorgen G, Wild N, Gispert JD, Suárez-Calvet M, Grau-Rivera O, Fauria K, Brugulat-Serrat A, Sanchez-Benavides G, Arenaza-Urquijo EM; ALFA study. Grief and Economic Stressors by Sex, Gender, and Education: Associations With Alzheimer Disease-Related Outcomes. *Neurology*. 2025 Apr 22;104(8):e213377. [doi: 10.1212/WNL.0000000000213377](#)

Sobre ISGlobal

L'Institut de Salut Global de Barcelona (ISGlobal) és el fruit d'una aliança innovadora entre la Fundació "la Caixa" i institucions acadèmiques i governamentals per contribuir a l'esforç de la comunitat internacional amb l'objectiu de fer front als reptes de la salut en un món globalitzat. ISGlobal consolida un node d'excel·lència basat en la recerca i l'assistència mèdica que té el seu origen en els àmbits hospitalari (Hospital Clínic i Hospital del Mar) i acadèmic (Universitat de Barcelona i Universitat Pompeu Fabra). El seu model de treball es basa en la generació de coneixement científic a través dels Programes i Grups de recerca, i en la seva translació a través de les àrees de Formació i Anàlisi i Desenvolupament Global. ISGlobal està acreditat com a "Centre d'Excel·lència Severo Ochoa" i és membre del sistema CERCA de la Generalitat de Catalunya.

L'Alzheimer en xifres

Actualment s'estima que l'Alzheimer i les malalties neurodegeneratives afecten 900.000 persones, xifra que es tradueix en una de cada deu de més de 65 anys i un terç de les de més de 85. Aquestes patologies són una de les causes principals de mortalitat, discapacitat i dependència. Si no es troba una cura efectiva i amb l'esperança de vida en augment, l'any 2050 el nombre de casos podria triplicar-se al món, superant el milió i mig de persones només a Espanya, un fet que podria arribar a col·lapsar els sistemes sanitaris i assistencials.

Sobre el Barcelonaβeta Brain Research Center i la Fundació Pasqual Maragall

El Barcelonaβeta Brain Research Center (BBRC) és el centre de recerca de la Fundació Pasqual Maragall, impulsat per la Fundació "la Caixa" des de la seva creació, dedicat a la prevenció de la malaltia d'Alzheimer i a l'estudi de les funcions cognitives afectades en l'envelliment sa i patològic. La recerca del BBRC se centra en la fase preclínica de l'Alzheimer, un període previ a l'aparició dels primers símptomes, quan ja es produeixen canvis al cervell associats a la malaltia. El BBRC compta amb més de 100 professionals dedicats a contribuir a l'avantguarda de la recerca sobre l'Alzheimer i altres malalties neurodegeneratives.

La Fundació Pasqual Maragall és una entitat sense ànim de lucre que va néixer a l'abril de 2008, com a resposta al compromís adquirit per Pasqual Maragall, exalcalde de Barcelona i expresident de la Generalitat de Catalunya, quan va anunciar públicament que li havien diagnosticat la malaltia d'Alzheimer. La missió de la Fundació és promoure la recerca per a prevenir l'Alzheimer i oferir solucions que millorin la qualitat de vida de les persones afectades i la dels seus familiars.

La Fundació Pasqual Maragall compta amb el suport de més de 93.000 socis i sòcies i amb:

Contacte de premsa

Departament de Comunicació de la Fundació Pasqual Maragall

Barcelonaβeta Brain Research Center

Clara Civit

ccivit@fpmaragall.org

93 316 90 90/ 690 10 98 45

Agència de Comunicació

ATREVEIA

Esther Seró/ Cristina Campabadal

esero@atrevia.com / ccampabadal@atrevia.com

667 63 29 09 / 644 24 11 67

Àrea de Comunicació de la Fundació "la Caixa"

apelayo@fundaciolacaixa.org

618 12 66 85

Prensa ISGlobal

Pau Rubio

pau.rubio@isglobal.org

+34 696 91 28 41

Èlia Pons

elia.pons@isglobal.org

+34 661 451 600